

ВІСНИК

ХУСТЩИНИ

№ 11
1 березня 2025 року

Останні заяви Президента щодо миру

Окрім заяв про звільнення взамін на членство України в НАТО, Зеленський озвучив низку тез:

- ◆ «Я вірю, що **Трам**п хоче і допоможе закінчити війну. Але силу треба направити на Росію... Від **Дональда Трампа** я хочу завершення війни. Хочу, щоб Україна була сильною та мала гарантії безпеки від США»
- ◆ «США надали Україні \$100 млрд допомоги протягом трьох років війни. При всій повазі, ми не визнаємо борг \$500 млрд. Хоча навіть 100 млрд я не готовий фіксувати, бо ми не маємо визнавати гранти як борги»
- ◆ «Я не підписую те, що будуть виплачувати 10 поколінь українців. В угоді є, що на кожен долар допомоги США Україна повинна повернути 2, це написано там»
- ◆ «**Єрмак** в ці хвилини спілкується з партнерами з Америки. Вже немає ні \$500 млрд, ні відсотків. Ми просуваємося. Те що вимагає **Трам**п, це як коли викликаєш поліцію додому, а приїжджає **Авакова** корупційний коп та з грабіжником ділять твоє майно»
- ◆ «Коли США продають чи надають пакетами допомоги зброю Ізраїлю, Катару чи Саудівській Аравії, вони одержують 100% прибутку?»
- ◆ «Після закінчення воєнного стану будуть вибори в Україні... Тези про 4%, диктатор, \$500 млрд, вибори – це небезпечні кроки щодо послаблення України, суспільної думки українців та партнерів. Тому я і реаую на ці сигнали»
- ◆ «Нам потрібно зараз 20 систем «Patriot». Вважаю, що відключення нас від Starlink буде неправильним... Україна займається розробкою аналогів Patriot»
- ◆ «Заморожені російські активи – це наші гроші. Саме наші гроші, а не наші з партнерами»
- ◆ «Якщо нас не буде в НАТО, то нам треба членство в ЄС, фінансування української армії – не менше 800 тисяч»
- ◆ «Нам не потрібні гарантії безпеки від Росії. Ми їм не віримо. США вважають, що режим припинення вогню є завершенням війни. Але ми не можемо брати слово путіна, як базис гарантій безпеки. Українці хочуть справжніх гарантій безпеки... Про Україну домовлятися без нас неможливо. Ми не визнаємо такі домовленості»

Голова Закарпатської ОВА передав родинам захисників посмертні державні нагороди

Стор. 2

Андрій Ковач про нові правила містобудування. Що змінюється з 2025 року?

Стор. 4

Тетяна Такова: зростає рівень захворюваності на грип та гепатит А

Стор. 4

Голова Закарпатської ОВА передав родинам захисників посмертні державні нагороди

«Немає таких слів, які б могли зменшити біль від втрати рідної людини. Це найважче, з чим доводиться зіткнутися кожному з нас. Коли гине воїн, болить не тільки рідним, близьким, друзям, болить рідному місту чи селу, усій країні», – сказав **Мирослав Білецький**.

За виявлені мужність, сміливість, честь та гідність 11 краян удостоєно державної нагороди – ордена «За мужність» (посмертно). Керівник ОВА **Мирослав Білецький** виконав сьогодні почесну, однак непроста місію – вручив відзнаки рідним військових, полеглих у боях за незалежність України.

Орденем «За мужність» I ступеня нагороджено молодшого сержанта **Ігоря Бринзанського**, бійця 15 ОГШБр.

Орденем «За мужність» III ступеня нагороджено:

♦ солдатів **Івана Пайдю** (128 ОГШБр), **Степана Олейника** (15 ОГШБр), **Олексія Кобця** (15 ОГШБр), **Михайла Яцківа** (128 ОГШБр), **Владислава Павлова** (54 ОМБр), **Василя Гунтиновича** (14 бригада оперативного призначення ім. І.Богуна);

♦ молодших сержантів **Віктора Боровика** (34 ОМПБр), **Романа Палійчука** (Окрема президентська бригада ім. гетьмана Б.Хмельницького), **Івана Шоляка** (128 ОГШБр);

♦ сержанта **Тараса Гурніша** (128 ОГШБр).

«Щирі співчуття та низький уклін батькам, дружинам, рідним за вірну службу наших краян.

Саме завдяки таким відданим героям Україна продовжує боротьбу і протистоїть ворогу. Це покоління і всі наступні берегти пам'ять про їхній подвиг!» – написав на своїй сторінці у Facebook **Мирослав Білецький**.

Білківські школярі відвідали захисників, які знаходяться на реабілітації та відновленні

У третю річницю російсько-української війни учні Білківського ЗЗСО I-III ступенів №2, директором якого є **Петро Чорба**, відвідали в лікарні тих наших героїв, котрі проходять реабілітацію та відновлення.

Школярі хотіли підтримати військових не лише теплим словом вдячності, а й смаколикami. І вони це зробили від щирого серця.

Про це пишуть на сторінці Білківської сільської ради у Facebook. Зрозуміло, що кожен добрий вчинок має неймовірну силу. У такий спосіб діти вчать створювати світ, витканий з любові та турботи.

Звісно, це ще й подяка захисникам за їх сміливість та незламність.

Вдячність усім, хто долучився до цієї доброї справи.

Що таке мир у сучасному світі? Для України це не лише відсутність вибухів, а й боротьба за суверенітет, ресурси та право на майбутнє. Коли світ говорить про мирні ініціативи, завжди варто запитати: хто за них платить? І головне – хто отримує вигоду? Виявляється, вартість миру для України може бути значно вищою, ніж здається на перший погляд. Поки українські солдати проливають кров на фронті, міжнародні гравці ведуть власну гру за контроль над нашими ресурсами та фінансами й політичним майбутнім. Усе, від резолюцій ООН до економічних угод, приховує боротьбу за вплив, де США, Європа, Росія та навіть окремі транснаціональні корпорації намагаються нав'язати свої умови.

Якщо США офіційно декларують підтримку України, то чому вони одночасно блокують її спроби закріпити правду про агресора на міжнародному рівні? Відповідь проста: Україна стала розмінною монетою у грі, де основним пріоритетом Вашингтона є не справедливість, а стратегічні домовленості та трохи схибленості від нового президента США.

ДОГОВІР ПРО КОРИСНІ КОПАЛИНИ: НОВА КОЛОНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ?

На фоні політичних інтриг адміністрація Трампа також вирішила нав'язати Україні угоду про видобуток рідкісноземельних металів на \$500

СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

Насамперед потрібно остаточно усвідомити, Україна для адміністрації Трампа – не стратегічний партнер, а радше незручний фактор, який ускладнює реалізацію їхніх задумів щодо розширення економічного та політичного впливів у світі.

Якими інструментами Америка може чинити тиск на Україну? Навряд чи це буде повне припи-

Європа ж є для України надійним тилом, джерелом фінансової підтримки, зброї, інновацій, інвестицій, а також політичним і моральним партнером.

ЧИ ВИЖИВЕ ЄВРОПА У ФОРМАТІ ЄС?

Але чи зможе Європа консолідуватися чи, навпаки, буде парализована нерішучістю? Аналітики висловлюють

такому союзу Україна займе ключову роль.

Для цього нам необхідно максимально прискорити процес євроінтеграції, навіть якщо ЄС у тому вигляді, в якому він існує сьогодні, може зникнути. Чим далі ми просуємося цим шляхом, тим вигіднішими для нас будуть умови в новому форматі європейського співтовариства.

ЗАМІСТЬ ВИСНОВКІВ: ПРО ПЛАНИ РФ ТА ОБ'ЄКТИВНУ РЕАЛЬНІСТЬ

Ми чітко бачимо, що прогнози Bloomberg щодо стратегії РФ в Україні є цілком реалістичні: агресор прагне

Мир чи капітуляція?

Угода про корисні копалини, дипломатичні маневри й підлезування Трампа до Путіна та перспективи нових політичних союзів для України

розпалити конфлікти між українськими політиками на виборах, а після зміни влади атакувати Україну з утрічі більшою силою. На жаль, останні події показали, що США, які ми розглядали як стратегічного партнера, повернулися до нас спиною і стали грати на руку РФ. Тобто реальність полягає в тому, що світ не крутиться навколо України.

ви. І тут постає головне питання: чи варто обмінювати незалежність на примарний мир, продиктований чужими інтересами?

РЕЗОЛЮЦІЯ ООН І ДИПЛОМАТИЧНІ МАНЕВРИ США

Почнемо з останніх новин. Відомо, що адміністрація Дональда Трампа наполегливо тиснула на членів ООН, аби вони не підтримували українську резолюцію, яка прямо засуджує російську агресію. Натомість Держдеп США запропонував альтернативний текст, що уникає згадки про український суверенітет, натомість «оплакував трагічні втрати у конфлікті». Цей дипломатичний хід викликав шок навіть серед американських союзників.

мільярдів. Причому США вимагають 50% майбутніх доходів від видобутку ресурсів, контроль над портами, інфраструктурою, нафтою та газом України.

Журналісти Telegraph відзначили, що ці вимоги навіть перевищують репарації, накладені на Німеччину та Японію після Другої світової війни. Інакше кажучи, Трамп намагається перетворити Україну на сировинний придаток, залишаючи їй мінімальні економічні перспективи.

Текст угоди передбачає створення спільного інвестиційного фонду, де США зберігатимуть 100% фінансового інтересу. Іншими словами, Америка буде управляти українськими ресурсами, прикриваючи це інвестиційними обіцянками.

нення допомоги, адже підтримка все одно зникне, незалежно від наших дій. Окремі аспекти цього процесу будуть для нас надзвичайно болісними. До цього треба бути готовими.

Тож настав час розуміти, що нашим головним союзником є саме Європа, яка не зможе встояти без України, так само як і Україна не встоїть без Європи. Ми перебуваємо в однакових умовах: або разом виберемося, або разом підемо на дно. Було б добре, якби в Європі усі це усвідомили до початку можливого просування РФ до ЄС.

Фактом є й те, що Україна має найбільшу армію на континенті, яка володіє унікальним досвідом стримування російської агресії. Жодна інша європейська держава не має збройних сил, здатних вести війну сучасного рівня з використанням високотехнологічних рішень.

різні прогнози з цього приводу. Ми не знаємо, яким буде підсумок виборів у Німеччині та чи зможе нова коаліція зберегти стабільність. Франція також переходить у політичну турбулентність, після чого наступні вибори можуть кардинально змінити її вектор, наблизивши країну до крайнього правового табору.

Втім, навіть у такому контексті Україна може розраховувати на підтримку Великої Британії, Балтійських країн, Нідерландів, Польщі та Чехії. Бо є висока імовірність, що внаслідок цілеспрямованих нападів США та Росії на європейську єдність Європейський Союз може припинити залишатися в нинішньому форматі. Часом може здаватися, що Росія переграла всіх. Але навіть у такому випадку цей процес може дати поштовх до створення нового формату об'єднання – нееконічного, а безпекового. І в

Кожна держава передусім дбає про власні інтереси, і нам варто робити те саме – шукати партнерів, які можуть бути корисними для нас у нинішніх умовах. Крім Європи, про яку ми вже говорили, варто озирнутися і за межами ЄС та США...

Україна вже заплатила кров'ю своїх найкращих синів і дочок, і тепер їй пропонують ще одну плату – своїми ресурсами, політичним впливом і суверенітетом. Якщо США та Європа розігрують шахові партії, то Україна не має права бути просто фігурою на цій дошці. Бо зрештою, саме українці платять справжню ціну за кожен міжнародний договір, за кожну дипломатичну угоду, за кожну спробу «домовитися» про майбутнє.

Павло Білецький, голова правління Карпатського Інституту Євроатлантичних студій

Андрій Ковач про нові правила містобудування. Що змінюється з 2025 року?

З 1 січня 2025 року в Україні набувають чинності важливі зміни у законодавстві, що стосується містобудування та планування територій. Відтепер використання детальних планів територій (ДПТ) для нового будівництва забороняється. Визначення місць для забудови буде можливе виключно на основі плану просторового розвитку (ППР) або актуального генерального плану населеного пункту.

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО?

Детальний план території (ДПТ) – це містобудівна документація, яка визначає планувальну структуру, функціональне призначення території, розташування будівель та інженерної інфраструктури в межах конкретної ділянки. Основна його можливість – де-

талізація параметрів забудови та внесення змін до містобудівних планів на локальному рівні. Проте ДПТ мав значні недоліки: його нерідко використовували для обходу містобудівних обмежень. Наприклад, забудовники могли ініціювати зміну призначення території з рекреаційної чи громадської на житлову або комерційну без врахування комплексного розвитку міста. Це дозволяло здійснювати будівництво багатоповерхових комплексів на територіях, які за генеральним планом були передбачені під зелені зони або громадську інфраструктуру. Внаслідок цього виникали ситуації, коли у густонаселених районах не вистачало дитячих садків, шкіл та лікарень, а вузькі вулиці не витримували потоку транспорту.

Попри заборону використання ДПТ для нового будівництва, ця документація все ще залишається доцільною для інших містобудівних завдань. Зокрема, ДПТ може бути корисним при реконструкції існуючих забудованих територій, зміні функціонального призначення земель у межах встановлених містобудівних планів, а також для уточнення параметрів забудови, якщо це

передбачено генеральним планом чи ППР. Таким чином, ДПТ може відігравати допоміжну роль у забезпеченні деталізації забудови в рамках визначених стратегічних документів.

Введення нових правил має кілька ключових переваг:

◆ **Прозорість процесу забудови** – відтепер будь-які нові будівельні проекти повинні відповідати стратегічному містобудівному плануванню.

◆ **Покращення інфраструктури** – забудова буде здійснюватися з урахуванням планованих доріг, комунікацій та соціальних об'єктів.

◆ **Збереження екологічного балансу** – уникнення забудови в зелених зонах та територіях, що не передбачені для житлового чи комерційного будівництва.

◆ **Підвищення якості життя громади** – містобудівне планування стане більш логічним, забезпечуючи комфортні умови для жителів.

ЯК ЦЕ ВПЛИНЕ НА НАШУ ГРОМАДУ?

План просторового розвитку (ППР) – це комплексний

документ, який регулює використання територій, розміщення об'єктів інфраструктури, зонування та забудову з урахуванням екологічних, економічних і соціальних факторів. У разі відсутності такого плану, виділення земельних ділянок для забудови може бути здійснене лише за умови затвердженого генерального плану або внесення відповідних змін до нього. Основні переваги ППР полягають у наступному: по-перше, їх створення буде можливим лише з урахуванням громадської думки мешканців громади. По-друге, такий план має обов'язково пройти незалежну експертизу. По-третє, ця інформація буде абсолютно відкритою, тобто кожен мешканець громади зможе подивитися, для чого планується використовувати ті або інші території, чи наявні на відповідній території обмеження у використанні земель у сфері забудови. Це сприятиме розвитку міст і сіл відповідно до чітко визначених принципів, а не на основі точкових змін, які часто призводили до проблем із перевантаженням комунікацій та інфраструктури.

Хустська міська територіальна громада складається з 28 населених пунктів. 12 населених

пунктів громади на сьогоднішній день мають оновлені генеральні плани. 16 населених пунктів мають застарілу містобудівну документацію.

Хустською міською радою розпочато роботу по виготовленню комплексного плану просторового розвитку громади. Даною містобудівною документацією має бути опрацьована вся територія громади. Комплексний план просторового розвитку поширюється не лише на населені пункти громади, а і на території поза її межами. Тобто будувати в передмістях також можна буде лише за умови, якщо це узгоджується з планами просторового розвитку.

ВИСНОВОК

Нові правила забудови є важливим кроком до впорядкованого розвитку міст і громад. Вони сприятимуть більш гармонійному плануванню та допоможуть уникнути забудовного хаосу, що позитивно позначиться на якості життя мешканців. Органам місцевого самоврядування та забудовникам варто заздалегідь адаптуватися до нових норм, щоб забезпечити стабільний розвиток своїх територій.

Тетяна Такова: зростає рівень захворюваності на грип та гепатит А

У Хустській громаді фіксується значне зростання рівня захворюваності на грип, гострі респіраторні вірусні інфекції та гепатит А. У зв'язку з цим місцева влада ухвалила рішення про посилення протиепідемічних заходів. Лікарі наголошують на важливості вакцинації як основного способу захисту від тяжких ускладнень цих хвороб.

Всього за вказаний період на грип та гострі респіраторні вірусні інфекції захворіло 943 дітей, що становить 65,6% всіх зареєстрованих захворювань. Найбільш вразливими до вірусних інфекцій є діти,

«За останні три тижні кількість звернень до медичних закладів з приводу захворювання на грип та гострі респіраторні захворювання суттєво зростає»

Дата	До 1 року	1-4 роки	5-9 років	10-14 років	15-17 років	18-29 років	30-64 років	65 р.і старше	Всього
01.02.-09.02.25	1	33	76	96	28	34	73	17	357
10.02.-14.02.25	-	41	112	168	76	55	113	28	591
15.02.-23.02.25	-	41	98	105	71	54	109	12	490
ВСЬОГО	1	115	286	366	175	143	295	57	1438

люди похилого віку та особи з хронічними захворюваннями. Щеплення допомагає знизити ризик зараження,

а також значно полегшує перебіг хвороби у разі інфікування», – повідомляє **Тетяна Такова**.

Чому варто вакцинуватися?

Вакцинація залишається найефективнішим методом

профілактики грипу та гепатиту А. Вона не лише захищає від інфекції, а й знижує ризик тяжких ускладнень, таких як пневмонія, бронхіт чи серцево-судинні ускладнення у разі грипу та печінкові ускладнення у випадку гепатиту А. Особливо важливо зробити щеплення тим, хто перебуває у групі ризику. Вакцину можна отримати у сімейного лікаря або у найближчому медичному закладі. Вакцини, що надаються за бюджетні кошти, наразі відсутні. Остання поставка вакцин у 2024 році включала Джісі від грипу та дитячий Хаврик від гепатиту. Зараз батьки купують вакцини за власний кошт.

Відповідально ставтеся до свого здоров'я, дотримуйтеся профілактичних заходів і своєчасно вакцинуються. Збережімо здоров'я разом!

День Державного Герба України: історія символу нації

День Державного Герба України щороку відзначається 19 лютого. Саме цього дня у 1992 році Верховна Рада України затвердила тризуб як малий Державний Герб України, визнавши його головним елементом великого герба країни. Це рішення стало важливою віхою в процесі розбудови незалежної української державності.

ВИТОКИ ТРИЗУБА

Тризуб має глибоке історичне коріння і пов'язаний із традиціями Київської Русі. Його використовували ще князі династії **Рюриковичів** як символ влади та єдності. Найдавніше зображення тризуба знайдено на монетах князя **Володимира Великого**, що правив у X столітті. Цей знак зустрічався також на печатках, посуді, зброї та будівлях того часу.

Протягом століть тризуб залишався важливим національним символом, незважаючи на численні спроби

викоринити його. У XX столітті він був гербом Української Народної Республіки (1918–1920) та Західноукраїнської Народної Республіки.

ВІДРОДЖЕННЯ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

З проголошенням незалежності у 1991 році постало питання про державні символи. Тризуб, як історичний знак української державності, був обраний малим Державним Гербом. Він уособлює спадковість від Київської Русі, боротьбу за незалежність та прагнення до єдності нації.

Окрім своєї історичної ваги, тризуб має також глибоке філософське значення. Дослідники вбачають у ньому різні тлумачення: тріаду Батько-Син-Дух Святий, єдність минулого,

теперішнього і майбутнього або ж поєднання свободи, сили та мудрості.

СИМВОЛ ДЕРЖАВНОСТІ Й БОРОТЬБИ

Сьогодні тризуб є не лише офіційним державним символом, а й знаком українського духу та боротьби. Його можна побачити на військовій формі, в емблемах добровольчих батальйонів, у мистецтві та народних орнаментах. В умовах війни тризуб набуває ще більшої

значущості, об'єднуючи українців у відстоюванні своєї незалежності.

Відзначення Дня Державного Герба України – це не просто згадка про минуле, а нагадування про цінності,

за які бореться український народ. Це день гордості за свою країну, її історію та майбутнє.

Графи Ласло та Йозеф Телекі: володарі Довжанського маєтку та творці історії

Історія Закарпаття тісно переплетена з життям впливових європейських родин, які залишили свій слід не лише в політиці, а й у культурі, науці та архітектурі. Одним із таких родів були Телекі, представники якого не просто володіли землями, а й сприяли їхньому розвитку. Граф Ласло Телекі став засновником палацу-фортеці в Довгому, а його нащадок Йозеф Телекі, народжений у Хусті, продовжив справу роду, увійшовши в історію як впливовий політик, меценат і хранитель Святої Корони Угорщини. Їхні імена пов'язані з ключовими подіями XVIII-XIX століть, і сьогодні варто пригадати, який внесок вони зробили в історію краю.

Граф Ласло Телекі де Сек (László Teleki de Szék) (1764–1821) – власник палацу-фортеці в Довгому, фойшпан комітату Шомодь, імператорський і королівський камергер, член Національних зборів Угорщини, мандрівник, поет та лінгвіст.

У 1711 році за участь у війні на боці **Ференца II Ракоці** володіння Долгаї, з центром в селі Довгому, були конфісковані владою і передані до державної скарбниці. Цього ж року, на знак подяки за активну допомогу в придушенні повстань, імператор **Карл III** дарує ці землі графу **Ласло Телекі** – фойшпану комітату Феер. Основні маєтки нового власника були в Трансильванії, і він розпочинає будівництво палацу-фортеці, який став його літньою резиденцією.

У 1712 році було розпочато будівництво палацу. Житлові приміщення палацу побудовано протягом 1712–1722 років. Дещо пізніше зведено оборонну стіну з бійницями, а також господарські будівлі. У 1714 році **Ласло Телекі** помирає. У нього була єдина дочка – **Жужанна**, яка

Довжанський замок на карті 1528 р.

Граф Йозеф Телекі де Сейк (József Teleki de Szék) (1738–1796) – власник земель у верхів'ях Боржавської долини, так званої Довжанської домонії. Був продовжувачем справи свого батька – **Ласло Телекі**, який заснував ряд мануфактур в селі Лисичево та Довге, а також розбудував довжанський палац-фортецю.

Граф **Йозеф Телекі** народився в Хусті у 1738 році. Батьки – граф **Ласло Телекі** та **Естер Радай** (дочка **Пала Рада**, канцеляра **Ференца Ракоці**). Освіту отримав в університеті міста Базель у Швейцарії. **Йозеф** володів кількома мовами: угорською, румунською, а також латинською, німецькою та французькою.

Після навчання багато подорожував Європою. За цей

час він познайомився з видатними діячами періоду Просвітництва, зокрема був особисто знайомий з **Вольтером** та **Руссо**. Під час перебування у Відні мав аудієнцію в імператриці **Марії-Терезії**. Після повернення Йозеф присвятив себе реформаторській діяльності.

У 1782 році **Йозеф Телекі** став фойшпаном (головним жупаном) комітату Бекеш, а згодом – комітату Угоча. У 1791 році обраний президентом Синоду Реформатської Церкви.

У 1795 році граф став хранителем Святої Корони (хранителі відповідали за збереження реліквії в період між коронаціями). Граф **Йозеф Телекі** відомий також як великий поціновувач книг, він зібрав велику колекцію рідкісних видань та рукописів. Був покровителем вчених, надавав допомогу талановитим людям.

Відбулися засідання професійних спільнот

Упродовж цього тижня відбулися засідання професійних спільнот учителів української мови і літератури, історії України, математики та англійської мови закладів загальної середньої освіти Міжгірської територіальної громади з теми «НМТ – 2025: дати, формат, предмети, особливості підготовки – усе, що потрібно знати».

Усіх об'єднала спільна мета – шляхи ефективної підготовки учнів 11 класів закладів загальної середньої освіти до НМТ у 2025 році.

Під час низки зустрічей педагоги мали можливість об-

говорити актуальні питання щодо надання якісних освітніх послуг здобувачам освіти, демонстрували відпрацьовані навички виконання тестових завдань різної форми й ступеня складності, уміння помічати та використовувати типові «фішки», лайфхаки, шаблони, закономірності для правильного виконання завдань.

З учителями інформатики закладів загальної середньої освіти громади проводилися навчання з використанням в освітньому процесі mozaBook – інтерактивного програмного забезпечення для педагогів.

Підтримка Чехії в часи війни: Колочавська громада отримала комп'ютерні класи від Пардубіцького краю

Учаси випробувань особливо важливою є міжнародна підтримка, яка допомагає нашим громадам розвиватися навіть у складних умовах. Одним із таких прикладів стала допомога від Пардубіцького краю Чеської Республіки, який вже не перший рік активно підтримує Закарпаття.

Вчора гетьман Пардубіцького краю **Мартін Нетоліцький** з чеською делегацією відвідали Колочавську громаду. В ході візиту гетьман особисто подарував сучасні комп'ютерні класи для Колочавського закладу загальної середньої освіти №1 та Горбівської гімназії.

Цей щедрий подарунок – не просто техніка, а можливість для дітей навчатися за сучасними стандартами, освоювати цифрові навички та готуватися до майбутнього у світі, де технології відіграють ключову роль.

«Висловлюю щирі подяку пану Мартіну Нетоліцькому та всьому Пардубіцькому краю за підтримку нашої громади. У ці складні часи ваша допомога – це не лише практичний внесок у розвиток освіти, а й символ дружби та солідарності. Дякуємо за те, що ви поруч з Україною та допомагаєте нашим дітям отримувати якісну освіту!» – зазначив сільський голова **Василь Худинець**.

Підтримка Чехії для Закарпаття є надзвичайно важли-

вою. Це не лише гуманітарна допомога, а й можливість для українських громад адаптуватися до сучасних викликів, розвивати освітню сферу та готувати молоду покоління до нових перспектив. Така співпраця зміцнює дружні відносини між нашими народами та показує, що в єдності – наша сила.

Марія ШЕТЕЛЯ,
начальник відділу туризму та комунікацій Колочавської сільської ради

Із бабусиною скрині

«З роду в рід кладе життя мости,
Без коріння саду не цвісти,
Без стремління човен не пливе,
Без коріння сохне все живе»
Ніна Матвієнко та Раїса Кириченко «Сік землі»

Після початку повномасштабного вторгнення голосно заявили про себе громадські організації. Одні активно працюють для забезпечення армії, інші – допомагають постраждалим від війни. «Українська античність» – це спільнота, що понад п'ять років допомагає молоді розвивати навички громадського активізму, а також вивчати та зберігати культурну спадщину українців.

У жовтні 2024 року ГО «Українська античність» оголосила реєстрацію на проєкт «Збережи свою ідентичність», до якого змогли долучитися тільки 200 активних освітян та 50 молодіжних активістів з усієї країни. Учасниками про-

екту пощастило стати юним лідером Кушницького ліцею Керецьківської сільської ради під керівництвом учителя історії **Вовчук Віри Іванівни**. Педагогиня поставила перед собою ціль донести до учнів та учениць навчального закладу важливість дослідження минулого свого роду та його колосальний вплив на сучасність. До проєкту були залучені дванадцятьро здобувачів освіти 9-10 класів. За активної підтримки директорки Кушницького ліцею **Яни Сньозик**, яка постійно створювала сприятливі умови для реалізації цікавого дослідження, юні генеалогі та генеалогині змогли прослухати 9 лекційних занять та пройти низку тестів, що допомогли їм набути важливі дослідницькі навички.

Хто ми і звідки походимо? Чим відрізняємось одне від одного? Як змогли пережити століття поневірянь та репресій? Всі ці питання часто вирина-

ють у нашій свідомості, а особливо у свідомості нашої активної молоді, що прагне конкретних відповідей, матеріальних доказів, живих історій, а не нав'язаної пропаганди окупаційної влади минулого століття. Дослідження родоводу – це тернистий шлях, який наповнений столітнім болем та радістю, смутком та втіхами, падіннями та злетами наших предків, що безпосередньо вплинуло на наше сьогодення. Під кінець цієї дослідницької подорожі ми отримуємо твердий ґрунт під ногами, адже пам'ять про минуле – це натхнення для майбутнього.

Один із етапів проєкту передбачав проведення досліджень свого родоводу. Учні збрали архівні документи, фотографії та інші матеріальні об'єкти, що є історичними доказами, опрацювали усні згадки найстарших представників та представниць своїх родин

та спроектували генеалогічне дерево своєї родини, яке ілюстрували старими сімейними фото.

Віднайдені матеріал став основою культурно-мистецького заходу, під час якого були представлені доповіді учасників проєкту про результати вивчення історії власної сім'ї.

Надзвичайно цікавим для дітей став челендж, що полягав у поширенні через соцмережу «Фейсбук» відеопрезентації власного дослідження. Два-

надцятьро здобувачів освіти Кушницького ліцею здивували односельчан цікавими розвідками про свій рід, його героїчні сторінки, розповідями про світлі обличчя зі старих фотографій.

За плідну роботу учасники та керівник отримали сертифікати та цінні призи, а директорка нагороджена подякою за підтримку талановитої молоді!

Ініціатива громадської організації «Українська античність» стала чудовим приводом для зміцнення сімейних зв'язків, розвитку дослідницьких навичок та формування національної ідентичності. «Тільки завдяки глибокому розумінню нашого спільного минулого ми зможемо створити щасливе майбутнє!» – роблять висновки учасники проєкту.

Ганна ОСТОЛОШ,
начальник відділу освіти, молоді та спорту, культури і туризму Керецьківської сільської ради
Микола БІЛЕЙ,
керівник Публічної бібліотеки Керецьківської сільської ради

Берегиня роду

Українська жінка – берегиня роду, символ незламної сили духу, любові та мудрості. Вона завжди була і залишається уособленням рідного тепла, культурної спадщини та духовного багатства нації. Українські жінки відігравали визначальну роль у формуванні традицій, передавали знання майбутнім поколінням, оберігали і плекали національну культуру. Саме тому День української жінки є важливим святом, що підкреслює їхню значущість у житті нашого народу.

Напередодні, 20 лютого, на базі Березниківського ЗСЗО І-ІІІ ступенів Керецьківської сільської ради у творчій майстерні відбувся виховний захід для здобувачів освіти 5 та 6 класів «Обереги українського народу», який провели **Куруц Марія Іванівна** та **Бута Оксана**

Юрївна – талановиті педагоги та справжні хранительки народних традицій.

Захід об'єднав два види мистецтва – музичне та образотворче.

У творчій майстерні музичного мистецтва **Марія Іванівна Куруц** презентувала дітям чудові пісні, вірші та легенди, що відображають культурну спадщину нашого народу. Вона занурила присутніх у світ народних вірувань, розповідаючи про унікальні українські обереги, їхню силу та сакральне значення. Наші предки вважали, що кожен предмет, створений із любов'ю та вірою, має особливу енергетику та може захищати людину від негараздів.

Марія Іванівна розповідала, що батьківська хата, мамина вишиванка, бабусина скриня – це не просто речі, а жива пам'ять роду, яка передається

з покоління в покоління. Тепер дитвора знає, що вишитий рушник оберігає дім від зла, сорочка символізує силу роду, хустина є знаком жіночої честі, а віночок з квітами – оберіг молодості та краси.

У другій частині заходу естафету перейняла учителька образотворчого мистецтва **Оксана Юрївна Бута**. Вона провела навчальний майстер-клас, під

час якого присутні мали змогу насолодитися захопливими танцями, почути натхненні вірші та власноруч виготовити символічних пташок-оберегів. Досвідчена майстриня розповіла про особливе місце, яке у культурній спадщині займають птахи-обереги. Вони уособлюють зв'язок із небесами, символізують свободу, мир та добробут. Лелеки приносять

родинне щастя, голуби – мир, а зозулі – довголіття. Орел символізує відвагу і сміливість, подібно до наших воїнів ЗСУ, а ворон і сова – мудрість.

Учасники майстер-класу з радістю виготовляли символічних пташок-оберегів, вкладаючи у них тепло своїх рук та віру в краще майбутнє.

Талановиті вчительки дали розуміння школярам, що збереження українських оберегів – це не лише дотримання традицій, а й підтримка нашої національної ідентичності. Жінка як символ духовної сили та птахи-обереги, що несуть мудрість поколінь, нагадують нам про важливість плекання рідної культури та любові до своєї землі. Українська жінка, як і український народ, завжди буде символом незламності, краси та гармонії, завжди буде одним із головних оберегів нашого народу!

Віра ГРИГА, директор Березниківського ЗСЗО І-ІІІ ступенів Керецьківської сільської ради

Проти епідемічних заходів

На Закарпатті посилюють проти епідемічні заходи і переводять всі школи на дистанційне навчання до 7 березня включно. Відповідне рішення прийняли під час позапланового засідання регіональної комісії з питань ТЕБ та НС.

Упродовж минулого тижня до закладів охорони здоров'я звернулися 9 140 краян. Фахівці фіксують середній рівень перевищення епідемічного порогу. Найвищі показники – в Ужгородському,

Тячівському, Берегівському та Мукачівському районах. Про це повідомив голова Закарпатської ОВА **Мирослав Білецький**.

Починаючи із кінця січня, найчастіше хворіли діти віком від 5 до 14 років. Тому місцеві комісії залежно від епідемічної ситуації самостійно ухвалили рішення про впровадження карантину чи переведення школярів на дистанційне навчання. Загалом такі заходи діють у 66% закладів загальної середньої освіти та 51% дитячих садків Закарпаття.

Керівник Закарпатської ОВА зауважив, що попри це відсоток зменшення захворюваності зовсім незначний, тож скасування обмежень в окремих громадах може призвести до збільшення кількості хворих на ГРВІ, грип та COVID-19.

«Саме тому члени регіональної комісії з питань ТЕБ та НС прийняли рішення із 25 лютого посилити проти епідемічні заходи у закладах загальної середньої освіти краю на 11 днів – перевести учнів на дистанційну форму навчання».

Рішення щодо призупинення або відновлення роботи дитсадків прийматимуть

місцеві комісії з питань ТЕБ та НС», – йдеться у публікації **Мирослава Білецького**.

У Хустській спеціальній школі I-III ступенів Закарпатської обласної ради завершився інституційний аудит

Інституційний аудит – це не просто перевірка, а комплексний аналіз, який допомагає закладам освіти покращити їхню діяльність, створити сприятливе освітнє середовище та забезпечити доступну та якісну освіту для кожної дитини.

Хустська спеціальна школа I-III ступенів Закарпатської обласної ради – заклад освіти, де навчаються учні з порушеннями слуху. На підставі заяви керівника закладу освіти у школі проведено позаплановий інституційний аудит, метою якого було підтримати та допомогти закладу освіти стати краще.

КОРОТКО ПРО ПРОЦЕДУРУ АУДИТУ В ШКОЛІ

Освітні експерти Закарпаття працювали в закладі освіти у період з 12 лютого по 18 лютого 2025 року. Робота розпочалася з установчої наради за участі голови та членів експертної групи, представників засновника (долучилися онлайн), керівника та працівників закладу освіти. Голова експертної групи ознайомила присутніх з

порядком проведення аудиту, а представники засновника та керівник розповіли про особливості функціонування закладу освіти.

18 лютого було складено та підписано АКТ, який засвідчує додержання закладом освіти вимог законодавства у сфері загальної середньої освіти.

Вивчаючи документацію та оцінюючи освітні та управлінські процеси у закладі освіти, експерти Закарпаття:

- ✓ спостерігали за освітнім середовищем;
- ✓ відвідали навчальні кабінети, спортзал, актову залу та інші приміщення школи;

✓ спостерігали за поведінкою та спілкуванням учнів між собою і з учителями поза уроками;

✓ вивчали, наскільки діти почуваються вільно та безпечно, наскільки середовище школи їм «належить»;

✓ спостерігали за проведенням окремих навчальних занять;

✓ проводили інтерв'ю та анкетували учасників освітнього процесу.

Під час роботи в закладі освіти, експертна група разом з керівником та засновником закладу освіти обговорили траєкторію подальшого роз-

витку. «Наш пріоритет – якісна освіта. Ми прагнемо, щоб у закладі освіти були створені умови, що відповідають сучасним вимогам для виховання і навчання дітей», – зазначила голова експертної групи **Наталія ГОРДУЗ**.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕНОГО АУДИТУ

За результатами аудиту будуть складені **ВИСНОВКИ** та **РЕКОМЕНДАЦІЇ** на основі аналітичних довідок експертів, опитування учасників

освітнього процесу, спостереження, аналізу документації та інших матеріалів інституційного аудиту.

Рекомендації, отримані в результаті аудиту, допоможуть закладу освіти закріпити якість своєї діяльності на довгостроковій основі, сприяти професійному зростанню педагогів та підвищити довіру з боку учнів і батьків.

ХТО ПРОВІДИВ АУДИТ?

У Хустській спеціальній школі проводили аудит працівники Управління Державної служби якості освіти у Закарпатській області у співпраці з освітніми експертами Закарпаття. До участі у проведенні позапланового інституційного аудиту також було залучено перекладачів жестової мови.

Управління Державної служби якості освіти у Закарпатській області

Закарпатські аграрії можуть отримати гранти на підтримку агрегаційних моделей у ягідництві та овочівництві

Днями Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) за підтримки Євросоюзу та у співпраці з профільним міністерством відкрили нове вікно в межах третього циклу грантової програми для підтримки агрегаційних моделей у сільському господарстві.

Йдеться про сучасний бізнес-підхід, коли дрібні фермери та виробники об'єднуються, щоб спільно збирати, зберігати, переробляти та продавати свою продукцію.

«Так замість десятків маленьких господарств, що конкурують між собою, з'являється серйозне об'єднання, здатне диктувати свої умови на ринку», – прокоментував **Мирослав Білецький**.

Програма відкрита для п'яти західних областей:

Закарпатської, Львівської, Івано-Франківської та Чернівецької. Пріоритет надаватимуть підприємствам, які використовують екологічно стійкі практики та інноваційні бізнес-рішення.

Виробники можуть отримати грант до 150 тис. доларів США.

Заявки можна подавати через Державний аграрний реєстр до 17 березня 2025 року.
Закарпатська ОВА

Асоціація виробників молока

Асоціація виробників молока у пошуку історичних матеріалів про молочну галузь Західної України періоду початку 20 століття до 1945-х років. Нас цікавить інформація про діяльність кооперативів, таких як «Маслосоюз» та ін.; старі книги з сільського господарства (тематика: кооперативи, тваринництво, виробництво молока та молокопереробка, м'ясовиробництво); газети, журнали, брошури того періоду (наприклад, «Сільський господар» та ін.), а також старі предмети й інвентар, які використовували у молочній галузі, зокрема дзвіночки для корів, доїльні апарати, пляшки тощо. Якщо маєте такі матеріали, телефонуйте або надсилайте фото у месенджери на вказаний номер. Ми готові їх придбати! Поліна – 067 472 12 44

НОВИЙ ПРОВАЙДЕР ТВОГО МІСТА НАЙШВИДСЬКИЙ ІНТЕРНЕТ

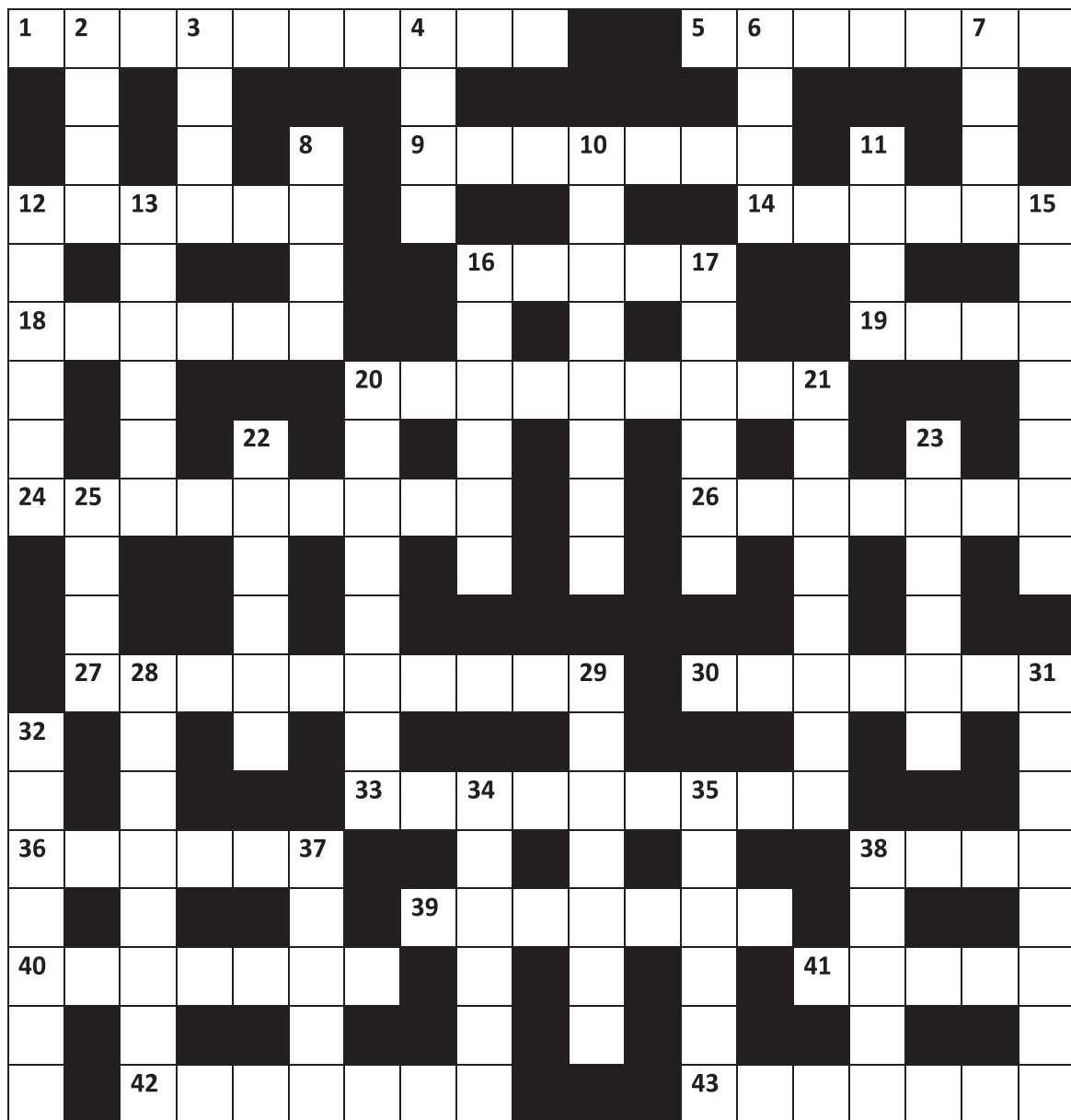
1000 МБ + ТБ - 100 ГРН

ПІДКЛЮЧЕННЯ БЕЗКОШТОВНО

095-88-66-988

096-88-66-988

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Марксистський роботяга. 5. Захворювання опорно-рухового апарата. 9. «Ой...», чичері, розчеши ми кучері». 12. Забула..., як телятком була. 14. Найтовстіше дерево на світі. 16. Вид транспорту, відкритий у 1863 році. 18. Біцїглї для двох. 19. Закарпатський художник. 20. Герой казки Джанні Родарі. 24. Не по роках розвинутий дїтвак. 26. Опера Петра Чайковського. 27. Країна, назва якої означає «північний шлях». 30. «Форма існування» батька Гамлета. 33. Молодша сестра вагона. 36. Один з мешканців будинку на Бейкер-стріт. 38. Легендарний капітан київського «Динамо» 60-х років. 39. Уміння управляти літальним апаратом. 40. Найяскравіша зірка в сузір'ї Орла. 41. Непрямий податок на товари масового попиту. 42. Торговельна блокада. 43. Міжнародна природоохоронна організація, заснована у 1971 році в канадському місті Ванкувер.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. Український художник-баталіст французького походження, автор панорам «Оборона Севастополя», «Бородінська битва» та інших. 3... запасає, а зима з'їдає. 4. Футбольний клуб Італії. 6. Морський десятиногий рак. 7. Військо кочовиків. 8. Чарівність, поєднана з привабливістю. 10. Розумові здібності людини. 11. Процедура, неприпустима між членами «Союзу меча та орала». 12. Традиційний односічний японський меч. 13. Відсутність карти будь-якої масті у гравця в преферансі. 15. Плотогон на гірських карпатських річках. 16. Столиця Мозамбіку. 17. Давньоримський поет, на честь якого названо місто в Одеській області. 20. Обласний центр України. 21. Деревце з колючими гілками та цілющими жовтими плодами. 22. Річка, на берегах якої жив Йозеф Швейк. 23. Держава всередині іншої держави. 25. Людина, яка здійснила перший в історії людства тяжкий кримінальний злочин. 28. Море в Тихому океані. 29. Село в Хустському районі. 31. Штат в США. 32. Не для пса..., не для kota сало. 34. Презирливе прізвисько білих людей в латиноамериканських країнах. 35. Представник північно-африканського народу, в якому обличчя затуляють не жінки, а чоловіки. 37. Зла чарівниця з поеми «Руслан та Людмила». 38. Плавучий застережний знак.

Відповіді на кросворд попереднього номера

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 4.Тартюф. 5.Юдофоб. 7. «Мілан». 9.Ефес. 10.Явір. 11.Гаргантюа. 15.Ейсебіо. 16.Режисер. 17.Рінча. 18.Бандура. 21.Мрійник. 23.Голограма. 24.Трап. 26.Агат. 29.Колба. 31.Ітіль. 32.Чіпка. 33.Нуаре. 34.Ескорт. 35.Боркут.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1.Стус 2.Солдафон. 3.Коля. 4.Треjder. 6.Барнард. 7.Мордор. 8.Натура. 11.Габсбург. 12.Анжеліка. 13.Псарня. 14.Істина. 18.Беатріче. 19.Арлекін. 20.Магеллан. 21.Мбабане. 22.Контраст. 25.Аміак. 27.Гопак. 28.Дьєр. 30.Очко.

